

Cuvinte potrivit croite

Rând cu rând
Propriul meu pustiu
Rând cu rând
Raiul meu

Marie Luise Kaschnitz, *O poezie*

Se lăsa seara și Orpheus tot nu mai venea. Inima lui Farid bătea mai repede, ca întotdeauna când lumina zilei îl lăsa singur cu întunericul. Blestemat Cap-de-brânză! Pe unde umbla? Păsările amuțiseră deja în copaci, ca năbușite de noaptea care se apropia, iar munții din apropiere luaseră o culoare neagră, ca și cum ar fi fost pârjoliți de soarele aflat la asfințit. În curând lumea avea să fie neagră ca pana corbului, până și iarba de sub picioarele goale ale lui Farid, iar stafiile aveau să înceapă să șoptească. Farid știa un singur loc în care se simțea la adăpost de ele: în spatele lui Deget-de-praf, atât de aproape de el încât să-i simtă căldura. Lui Deget-de-praf nu-i era frică de noapte, o iubea.

—Ei, le auzi iarăși? îl întrebă pe Farid când acesta se înghesui lângă el. De câte ori să-ți spun? În lumea asta nu există stafii. E unul din puținele avantaje pe care le are.

Stătea sprijinit de un gorun și privea în susul șoselei pustii. Mai departe, un felinar lumina asfaltul spart, acolo unde casele se ghemuiau în fața munților întunecați, o duzină abia, strânse la un loc ca și cum s-ar fi temut de noapte la fel ca Farid. Casa în care locuia Cap-de-brânză era prima de pe stradă. În spatele unei ferestre era aprinsă lumina. De mai bine de un ceas Deget-de-praf se uita țintă la ea. Farid încercase adesea să stea și el la fel de nemișcat,

dar membrele sale refuzau pur și simplu să rămână liniștite atâta timp.

— Mă duc să văd de ce întârzie!

— Nu te duce! – Fața lui Deget-de-praf rămase inexpresivă ca întotdeauna, dar glasul îl trădă. Farid îi desluși nerăbdarea... și speranța care pur și simplu nu voia să moară, deși fusese de atâtea ori dezamăgită –. Ești sigur că a spus „vineri“?

— Da! Și azi e vineri, nu?

Deget-de-praf doar dădu din cap și-și îndreptă pletele căzute pe față. Farid încercase și el să-și lase părul să crească la fel de lung, dar al lui se ondula și se încrețea cu atâta îndărătnicie, încât în cele din urmă și-l tăiase iarăși scurt cu cuțitul.

— Vineri, mai jos de sat, la patru, astea au fost cuvintele lui. În vreme ce potaia lui mârâise ca și cum de nimic n-ar fi avut mai multă poftă decât de un băiat oacheș și crocant! – Vântul trecea prin pulovărul subțire al lui Farid, iar el își freca brațele tremurând. Un foc cald, frumos, da, asta i-ar fi plăcut, dar la cum bătea vântul, Deget-de-praf nu l-ar fi lăsat să aprindă nici măcar un chibrit. Ora patru... Înjurând încet, Farid privi spre cer. Ar fi știut că era mult mai târziu și fără să se uite la ceas –. Îți spun, ne lasă înadins să așteptăm, nătărăul ăsta fudul!

Buzele subțiri ale lui Deget-de-praf schițară un zâmbet crispat. Lui Farid îi era întotdeauna ușor să-l facă să zâmbească. Poate de aceea îi și făgăduise să-l ia cu el în cazul în care Cap-de-brânză avea să-l ducă într-adevăr înapoi. Înapoi, în lumea lui făcută din hârtie și cerneală de tipar și din cuvintele unui bătrân.

„Ei, aș! se gândi Farad. „De ce tocmai Orpheus ăsta să facă ceea ce alții n-au izbutit? Atâția au încercat... Băl-băitul, Căutătură-de-aur, Limbă-de corb... pungași care le luaseră banii...“

În spatele ferestrei lui Orpheus se stinse lumina, și Deget-de-praf se ridică brusc. O ușă se trânti. Se auziră pași în întuneric, pași pripiti, neregulați. Apoi apăru Orpheus în lumina felinarului singuratic – Cap-de-brânză, cum îl botezase Farid în ascuns din pricina pielii sale palide și pentru că asuda la soare ca o bucată de brânză. Cu respirația tăiată venea coborând pe strada povârnită, având alături un dulău fioros, urât ca o hienă. Descoperindu-l pe Deget-de-praf la marginea străzii, se opri și-i făcu semn, zâmbind larg.

Farid îl apucă de braț pe Deget-de-praf.

— Ia uită-te la rânjetul ăla nărod. Prefăcut ca aurul fals! Îi șopti. Cum poți să ai încredere în el!?

— Cine zice că am încredere în el? Ce-i cu tine? Ești așa de agitat! Poate preferi să rămâi aici? Mașini, imagini în mișcare, muzică din cutie, lumina care alungă noaptea, spuse Deget-de-praf, suindu-se pe zidul înalt până la genunchi care mărginea șoseaua. Doar ție îți plac toate astea. Ai să te plictisești acolo unde vreau eu s-ajung.

Ce tot spune? Ca și cum n-ar ști foarte bine că Farid nu-și dorea decât un singur lucru: să rămână cu el. Vru să-i răspundă supărat, dar un troznet, ca și cum niște cizme ar fi călcat în picioare o creangă, îl făcu să tresară.

Și Deget-de-praf auzise. Rămăsese nemișcat și asculta. Dar printre copaci nu se vedea nimic, doar crengile se mișcau în bătaia vântului și un fluture de noapte, palid ca o stafie, atinse obrazul lui Farid.

— Scuze! S-a făcut cam târziu! le strigă Orpheus.

Farid tot nu putea pricepe cum de ieșea un astfel de glas dintr-o asemenea gură. Auziseră despre acest glas, în câteva sate, și Deget-de-praf pornise pe loc să-l caute, dar abia exact cu o săptămână în urmă îl găsiseră pe Orpheus într-o bibliotecă citind povești câtorva copii, dintre care evident nici unul nu observase piticul care răsărise deodată din spatele unui raft plin de cărți uzate. Dar Deget-de-praf

îl văzuse, îl pândise pe Orpheus tocmai când acesta voise să se suie în mașina lui și, în sfârșit, îi arătase cartea pe care Farid o blestemase mai mult ca pe oricare alt obiect.

„O, da, știu cartea asta!“ suflase Orpheus. „Și pe tine – adăugase aproape cu evlavie, țintuindu-l cu privirea de parcă ar fi vrut să-i îndepărteze astfel cicatricile – te cunosc. Ești cel mai bun din carte. Deget-de-praf! Dansatorul-focului! Cine te-a adus aici, în această poveste dintre cele mai triste? Lasă, nu mai spune nimic! Vrei înapoi, așa-i, dar nu găsești ușa dintre litere!? Nu-i nimic. Eu pot să-ți fac una nouă din cuvinte potrivit croite! Pentru un preț prietenesc – dacă ești într-adevăr cel care cred că ești!“

Preț prietenesc! De unde! Fuseseră siliți să-i promită aproape toți banii lor ca apoi să-l mai și aștepte ore întregi în acest loc părăsit de Dumnezeu, în această seară vântoasă care mirosea a stafii.

— Jderul e la tine? – Orpheus îndreptă lanterna spre rucsacul lui Deget-de-praf –. Știi, câinele meu nu-l suferă.

— Nu, tocmai își face rost de ceva să înfulece. – Privirea lui Deget-de-praf se îndreptă spre cartea pe care o ținea sub braț –. Ce e? Ești... gata?

— Desigur! – Dulăul fioros își arată dinții și-l fixă pe Farid –. Cuvintele au fost la început cam îndărătnice. Poate fiindcă eram atât de emoționat. Cum ți-am spus și la prima noastră întâlnire: cartea asta – Orpheus își trecu degetele peste volum – a fost cartea mea preferată de când eram copil. Am citit-o ultima oară când aveam unsprezece ani. A fost furată din biblioteca prăpădită, de unde împrumutam mereu cărți. Eram din păcate prea laș să fur, dar n-am uitat niciodată cartea. M-a învățat pentru totdeauna că poți atât de ușor să scapi de lumea asta prin cuvinte! Că printre pagini poți să găsești prieteni, prieteni minunați! Prieteni ca tine, scuiători-de-foc, uriași, zâne...! Știi cât am plâns când am citit despre moartea ta? Dar trăiești, și totul o să se termine cu bine! Tu o să spui din nou povestea.

— Eu? îl întrerupse Deget-de-praf, zâmbind batjocoritor. Nu, crede-mă, alții asta fac.

— Ei, da, poate! – Orpheus își drese glasul ca și cum s-ar fi jenat că și-a dezvăluit astfel sentimentele –. Oricum ar fi, e supărător că nu pot merge cu tine, zise el îndreptându-se, cu mersul său curios de neajutorat, spre zidul de la marginea șoselei –. Cititorul trebuie să rămână, asta e regula de fier. Am încercat totul ca să mă strecor și eu în carte, dar pur și simplu nu merge. – Rămase pe loc oftând, băgă mâna pe sub haina ce-i cădea prost și scoase o foaie de hârtie –. Deci, aici este ce ai comandat, îi zise lui Deget-de-praf. Cuvinte minunate, doar pentru tine, o stradă de cuvinte care o să te ducă de-a-dreptul înapoi. Aici, citește!

Șovăind, Deget-de-praf luă foaia. Litere fine, oblice o acopereau, răsucite ca ața de cusut. Deget-de-praf își trecu degetul peste cuvinte ca și cum ar fi trebuit mai întâi să le vadă pe fiecare în parte, în vreme ce Orpheus îl urmărea ca un elev care își așteaptă nota.

Când Deget-de-praf ridică iarăși capul, glasul lui suna mirat.

— Scrii foarte bine! Minunate cuvinte...

Cap-de-brânză roși atât de tare de parcă cineva i-ar fi turnat pe față suc de duche.

— Mă bucur că-ți place!

— Da, îmi place foarte mult! Toate sunt așa cum ți le-am descris. Doar că sună un pic mai bine.

Zâmbind încurcat, Orpheus luă iarăși foaia din mâna lui Deget-de-praf.

— Nu pot să promit că momentul zilei va fi același, zise el cu glas scăzut. Legile artei mele sunt greu de înțeles dar, crede-mă, nimeni nu știe mai mult despre ele decât mine! De pildă, dacă e să schimb o carte sau s-o continui, trebuie să folosești cuvintele care sunt deja în ea. Dacă sunt prea multe cuvinte străine, nu se întâmplă nimic sau

se întâmplă ceva ce n-ai vrut! Poate e altfel, dacă ești tu însuși autorul...

— Pe numele tuturor zânelor, în tine zac mai multe cuvinte decât într-o bibliotecă întreagă! îl întrerupse Deget-de-praf nerăbdător. Ce-ar fi dacă ai începe acum să citești?

Orpheus amuți brusc ca și cum și-ar fi înghițit limba.

— Sigur, zise el cu glas ușor jignit. Ai să vezi! Cu ajutorul meu cartea o să te primească înapoi ca pe un fiu pierdut. O să te sugă precum sugă hârtia cerneala!

Deget-de-praf dădu din cap și privi în sus, pe șoseaua pustie. Farid simțea cât de mult ar fi vrut acesta să-l creadă pe Cap-de-brânză – și cât de frică îi era să nu fie din nou dezamăgit.

— Și cu mine cum rămâne? – Farid se duse foarte aproape de el –. A scris ceva și despre mine, sau nu? Ai verificat?

Orpheus îi aruncă o privire puțin binevoitoare.

— Dumnezeu mare, îi zise el batjocoritor lui Deget-de-praf. Băiatul pare într-adevăr să țină la tine! De unde l-ai cules? De undeva de pe marginea drumului?

— Nu chiar, răspunse Deget-de-praf. L-a scos din povestea lui același bărbat care mi-a făcut și mie această favoare.

— Acest... Limbă-vrăjită?

Orpheus rosti numele atât de disprețuitor ca și cum n-ar fi putut să creadă că cineva îl merita.

— Da. Așa îl cheamă. De unde știi?

Surpriza lui Deget-de-praf nu puteau să treacă neobservată.

Dulăul fioros adulmecă degetele goale ale picioarelor lui Farid – iar Orpheus ridică din umeri.

— Mai devreme sau mai târziu, se duce vestea oricui poate să dea viață literelor.

— A, da?

Glasul lui Deget-de-praf sună neîncrezător, dar nu mai întrebă nimic. Privea ținând foaia de hârtie acoperită de literele fine ale lui Orpheus.

Cap-de-brânză continua să-l privească pe Farid.

— Din ce carte vii? îl întrebă. Și de ce nu vrei să te întorci mai bine în propria ta poveste decât în a lui, în care n-ai ce căuta?

— Ce te privește pe tine? îi răspunse Farid cu dușmănie.

Cap-de-brânză îl plăcea tot mai puțin. Era prea curios – și mult prea viclan.

Dar Deget-de-praf râdea ușor.

— Propria lui poveste? Nu, lui Farid nu îi e nici pic de dor de ea. Băiatul schimbă poveștile precum șarpele pielea.

Farid desluși în glasul lui aproape un fel de admirație.

— Așa, asta face? – Orpheus îl cercetă din nou pe Farid într-un mod atât de disprețuitor, încât acesta ar fi preferat să-i pocnească genunchii butucănoși, de n-ar fi fost dulăul fioros care se holba la el cu ochi înfometaji –. Ei, bine, zise Orpheus, așezându-se pe zid. Totuși, te avertizez! Să te trimit înapoi e o nimica toată, dar băiatul n-are ce căuta în povestea ta! N-am voie să-i rostesc numele. E vorba doar de un băiat, cum ai văzut, nu pot să garantez că funcționează. Și chiar dacă, ar crea acolo probabil numai încurcături. Poate să-ți aducă chiar ghinion!

Despre ce vorbea blestematul ăsta? Farid se uită la Deget-de-praf. „Te rog! se gândi el. Nu-l asculta! Ia-mă cu tine.“

Deget-de-praf răspunse privirii lui. Și zâmbi.

— Ghinion? zise el și glasul lui arăta că nimeni nu trebuia să-i spună lui ceva despre ghinion. Absurd! Băiatul îmi aduce noroc. Pe deasupra, este un scuipător-de-foc destul de bun. Vine cu mine! Și asta de asemenea.

Înainte ca Orpheus să înțeleagă la ce se referea, Deget-de-praf puse mâna pe cartea pe care Cap-de-brânză o așezase pe zid.

— Nu mai ai nevoie de ea și eu am să dorm mult mai liniștit dacă o să fie în posesia mea.

— Dar... – Orpheus îl privi încremenit –. Doar ți-am spus că e cartea mea preferată! Aș vrea mult s-o păstrez.

— Da, și eu, răspunse Deget-de-praf și-i dădu cartea lui Farid. Aici. Fii cu ochii pe ea.

Farid strânse cartea la piept și dădu din cap.

— Gwin, zise el. Trebuie să-l strigăm pe Gwin.

Dar când își scoase din buzunarul pantalonilor puțină pâine uscată și vru să-l strige pe Gwin, Deget-de-praf îi astupă gura cu mâna.

— Gwin rămâne aici! zise el. – Dacă ar fi spus că vrea să-și lase brațul drept, Farid nu l-ar fi privit mai neîncredător –. Ce te holbezi așa la mine? O să prindem dincolo un alt jder care să muște mai puțin decât ăsta.

— Ei, bine, cel puțin în privința asta ești rezonabil, zise Orpheus.

Despre ce vorbea?

Dar Deget-de-praf evită privirea întrebătoare a lui Farid.

— Hai, începe odată să citești! se răsti el la Orpheus. Sau trebuie să stăm aici până la răsăritul soarelui?

Orpheus se uită lung la el ca și cum ar fi vrut să mai spună ceva.

— Da, zise el. Ai dreptate. Zece ani într-o poveste greșită e mult. Să citim.

Cuvinte.

Cuvintele umpleau noaptea ca mireasma unor flori nevăzute. Cuvinte croite potrivit, scoase din cartea pe care Farid o ținea strâns, și îmbinate într-un nou înțeles de mâinile palide ca aluatul ale lui Orpheus. Vorbeau despre o altă lume, despre o lume plină de minunății și spaime. Și Farid asculta, uitând de timp. Nici nu mai simțea că există așa ceva. Nu mai exista decât glasul lui Orpheus care nu se potrivea cu gura din care ieșea. El făcea ca totul să dispară, strada cu gropi și casele sărăcicioase de la capătul ei, felinarul, zidul pe care stătea Orpheus, până și luna

Sânge de cerneală

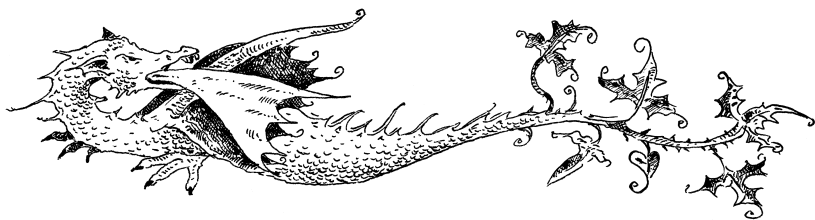
deasupra copacilor întunecați. Și aerul mirosi deodată a ceva îndepărtat și dulce...

„El poate, se gândi Farid, el poate într-adevăr“, în vreme ce glasul lui Orpheus îl făcea orb și surd la tot ce nu era făcut din litere. Când Cap-de-brânză tăcu brusc, Farid se uită zăpăcit în jur, amețit de armonia cuvintelor. Cum de mai erau acolo casele și felinarul, ruginit de vânt și ploaie? Și Orpheus era tot acolo, cu dulăul lui fioros.

Doar unul singur dispăruse. Deget-de-praf.

Farid însă se afla tot pe același drum părăsit.

În lumea nepotrivită.

Aur fals

Un ticălos ca Joe trebuie să se fi vândut diavolului – asta era limpede pentru ei –, iar a intra în război cu o asemenea putere ar fi putut să fie fatal.

Mark Twain, *Aventurile lui Tom Sawyer*

Nu! – Farid își auzi cu groază propriul glas –. Nu! Ce-ai făcut? Unde e Deget-de-praf?

Orpheus se ridică solemn de pe zid, ținând încă în mână foaia blestemată, și zâmbi.

— Acasă. Unde în altă parte?

— Și? Cu mine cum rămâne? Citește mai departe! Hai-de, citește odată!

Totul dispăru sub vălul de lacrimi. Era singur, din nou singur, așa cum fusese întotdeauna înainte de a-l fi găsit pe Deget-de-praf. Farid începu să tremure atât de tare, încât nici nu băgă de seamă că Orpheus îi luase cartea din mâini.

— S-a dovedit odată în plus! îl auzi el murmurând. Îmi port pe bună dreptate numele. Sunt maestrul *tuturor* cuvintelor care s-au scris și s-au spus. Nimeni nu se poate măsura cu mine.

— Maestru? Ce tot spui? – Farid strigă atât de tare, încât până și dulăul fioros se ghemui –. Dacă ești atât de priceput în meșteșugul tău, cum de mai sunt încă aici? Dă-i drumul, mai citește o dată! Și dă-mi cartea înapoi! Încercă s-o apuce, dar Orpheus se feri cu o abilitate uimitoare.

— Cartea? De ce să ți-o dau? Probabil că nici nu știi să citești. Am să-ți dezvălui ceva! Dacă aș fi vrut să mergi cu el, ai fi fost acum acolo, dar tu n-ai ce să cauți în povestea lui, de aceea propozițiile despre tine nici nu le-am citit.